

Metodická informácia pre učiteľov a učiteľky k pracovnému zošitu pre žiakov prvého stupňa základných škôl z vylúčených rómskych lokalít

Prečo vznikol pracovný zošit?	<p>Závažnosť a zložitosť situácie, v ktorej sme sa ocitli, si vyžaduje reagovať na problémy, ktoré prináša prerušenie vyučovania v školách z dôvodu pandémie COVID 19. Snahou všetkých zainteresovaných je zabezpečiť prístup všetkých žiakov a žiačok ku vzdelávaniu aj za týchto sťažených podmienok. Osobitnú pozornosť si vyžadujú žiaci a žiačky, vyrastajúce vo vylúčených rómskych lokalitách, ktorí nezriedka nemajú prístup k internetovému pripojeniu a technologickému vybaveniu, potrebnému na zapojenie sa do dištančného vzdelávania. Zároveň, podmienky ich domáceho prostredia môžu predstavovať významnú prekážku pri ich napredovaní vo vzdelávaní počas prerušenia prezenčnej výučby v školách. V snahe čo najviac pomôcť učiteľom, školám, ale aj rodičom pri zabezpečovaní vzdelávania žiakov z vylúčených rómskych lokalít Štátny pedagogický ústav v spolupráci s viacerými odborníkmi vypracoval Pracovný zošit pre žiakov 1. stupňa základných škôl.</p> <p>Vzhľadom na nepredvídateľnosť situácie, ktorá v súvislosti s prerušením vyučovania v školách nastala, bol pracovný zošit vypracovaný v pomerne krátkom čase. Námety na aktivity a zadania v pracovnom zošite je možné chápať ako pilotné a otvorené ďalším podnetom z praxe. Cieľom pracovného zošita je spoločne s učiteľmi pomôcť žiakom z vylúčených rómskych lokalít, motivovať ich k učeniu a zabezpečiť im aj v tomto čase prístup k vzdelávacím aktivitám.</p>
Aké je obsahové zameranie pracovného zošita?	<p>Pracovný zošit má charakter <i>Zápisníka na každý deň</i>. Je vhodný pre žiakov základných škôl s vyučovacím jazykom slovenským a maďarským. Výber úloh v pracovných zošitoch sa riadi <i>Usmernením k obsahu a organizácii vzdelávania žiakov základných škôl počas mimoriadneho prerušenia školského vyučovania v školách v školskom roku 2019/2020</i>, vydaným Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu SR dňa 28. 04. 2020. Pracovný zošit je vypracovaný inovatívnym spôsobom, a to blokovo pre prvý vzdelávací stupeň, nie po jednotlivých ročníkoch.</p> <p>Pracovný zošit obsahuje obsahovo integrované témy z nasledovných vzdelávacích oblastí v zmysle inovovaného štátneho vzdelávacieho programu pre primárne vzdelávanie:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Jazyk a komunikácia 2. Matematika 3. Človek a príroda 4. Človek a spoločnosť <p>Ďalšie vzdelávacie oblasti predstavujú integrálnu súčasť zadaní z hlavných vzdelávacích oblastí. V pracovných listoch sú tiež odkazy na rozvíjanie finančnej alebo informačnej gramotnosti, prírodovednej gramotnosti, ochrany životného prostredia a pod.</p>

<p>Aká je metodika spracovania pracovného zošita?</p>	<p>Jeden pracovný zošit je určený na 10 pracovných dní, pričom nadväzuje na vysielanie televíznej relácie <i>Tumenca khere – S vami doma</i>. Deti by mali počas televízneho vysielania sledovať, počúvať, čítať a následne vypracovať jednotlivé úlohy v pracovnom zošite. Prostredníctvom sledovania relácie a vypracovania úloh v pracovnom zošite rozvíjajú (okrem naplnenia cieľov podľa uvedeného <i>Usmernenia k obsahu a organizácii vzdelávania žiakov základných škôl</i>) aj počúvanie s porozumením, čítanie s porozumením, písanie, logické myslenie – analyzovanie informácií a správne využitie informácií, tvorivé a kritické myslenie.</p>
<p>Na akú televíznu reláciu nadväzuje?</p>	<p>Televízna relácia <i>Tumenca khere – S vami doma</i> umožňuje vzdelávanie žiakov, ktorí z rôznych príčin nemajú prístup k počítaču a internetu, a nemôžu sa vzdelávať. Relácia má zaujať témami, ktoré vychádzajú z obsahu vzdelávania a riešenie úloh smeruje k tomu, aby žiaci nestratili kontakt so vzdelávaním, čo im umožní plynulejší návrat do školy. Relácia sa vysiela 1 x týždenne v RTVS 2 každý štvrtok v čase 14.58 - 15.24 v termíne od 23. apríla do 25. júna. Vysiela sa v slovenskom a rómskom jazyku. Rómsky jazyk sa prekladá do štátneho jazyka formou titulkov. Používanie titulkov prináša možnosť vizualizácie tlačeného textu a číslíc, čo spolu s posunkami sprístupňuje reláciu aj žiakom so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami.</p>
<p>Ako so zošitom pracovať?</p>	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Odporučte deťom a ich rodičom, aby pozerali televíznu reláciu <i>Tumenca khere – S vami doma</i> na RTVS2 vo štvrtok v čase 14:58 – 15:24. Rovnako je vhodné, aby ste si reláciu pozreli aj Vy kvôli spoznaniu tém a získaniu prehľadu o tom, aké informácie žiaci získali počas televízneho vysielania. ✓ V úvodnej časti zošita je priestor na list alebo správu od učiteľky či učiteľa. Na tomto mieste môžete deťom napísať to, čo považujete za dôležité pre prácu s pracovným zošitom. ✓ Úlohy sú zostavené tak, aby deti okrem ceruzky nepotrebovali iné pomôcky. Nabádajú k spolupráci so súrodencami a najbližšou rodinou, k pozorovaniu a použitiu predmetov v domácnosti, dostupných prírodnín a k pozorovaniu prírodných javov v okolí. ✓ Vzhľadom na to, že cieľová skupina detí môže čeliť rôznym bariéram, úlohy a inštrukcie v zošitoch sú spracované formou „<i>Easy to read</i>“ textu na základe odporúčaní <i>SOIL Manuálu</i>, s využitím prvkov metódy <i>Capito</i>. ✓ V jednotlivých pracovných listoch sú zaradené úlohy na rozvíjanie čítania s porozumením aj na rozširovanie slovnej zásoby v materinskom (rómskom) ale aj vo vyučovacom jazyku školy. Je potrebné deti povzbudiť v riešení týchto úloh, a teda vo využívaní slovnej zásoby v oboch jazykoch. ✓ Povzbudte a motivujte deti, aby využívali aj sebahodnotiacu časť pracovného zošita. ✓ Na konci pracovného zošita je priestor na správu od dieťaťa s názvom <i>Odkaz pre pani učiteľku</i>. Závisí od vyzrelosti detí, akým spôsobom deti podporíte vo využívaní tohto odkazu. Táto časť, rovnako ako celý pracovný zošit, môže byť zdrojom pre hodnotenie žiaka. Výnimkou je časť, v ktorej dieťa hodnotí

	<p>úspešnosť svojej práce na jednotlivých pracovných listoch.</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Pred začiatkom práce s pracovným zošitom sa odporúča zaslať krátky list rodičom, v ktorom ich požiadajte o spoluprácu pri pozeraní televíznej relácie <i>Tumenca khere – S vami doma</i> na RTVS2. Zároveň ich požiadajte o asistenciu deťom pri práci s pracovným zošitom najmä v časti rozširovania slovnej zásoby v rómčine, maďarčine alebo v inom nárečí. ✓ Odporúča sa, aby spolu s pracovným zošitom boli deťom distribuované aj písacie potreby.
<p>Kde je pracovný zošit zverejnený?</p>	<p>Pracovné zošity sú dostupné na webovom sídle Štátneho pedagogického ústavu a na portáli Učíme na diaľku. Okrem pracovných zošitov je k dispozícii aj link na archív relácie. Škola si môže pracovný zošit stiahnuť a vytlačiť v potrebnom počte kusov.</p>
<p>Aké sú možnosti financovania tlače a distribúcie zošitov?</p>	<p>Zriaďovatelia môžu predkladať žiadosti o pridelenie finančných prostriedkov na rok 2020 z dôvodu dofinancovania nákladov súvisiacich s tlačou a distribúciou vzdelávacích materiálov a zabezpečením písacích potrieb a ďalších pomôcok pre žiakov základných škôl, ktorým nie je možné v čase prerušeného školského vyučovania v školách distribuovať vzdelávacie materiály elektronickou formou a ktoré musia školy v našej zriaďovateľskej pôsobnosti zabezpečiť počas mimoriadneho prerušenia vyučovania v školách v rámci dohodovacieho konania (§ 8c zákona č. 597/2003 Z.z.) na odbory školstva Okresných úradov najneskôr do 25. 05. 2020.</p>
<p>Dôležité linky</p>	<ul style="list-style-type: none"> ✓ <i>Webové sídlo Štátneho pedagogického ústavu:</i> https://www.statpedu.sk/sk/ ✓ <i>Portál Učíme na diaľku:</i> https://www.ucimenadialku.sk/ ✓ <i>Archív relácie Tumenca khere – S vami doma v RTVS:</i> https://www.rtvsk.sk/televizia/archiv/15830 ✓ <i>SOIL Manuál:</i> https://wiki.rixwiki.org/media/document/24058/doc/636868672060000000